

[Τι συμβαίνει με την ανθρώπινη φύση:](#)

on May 12, 2012 at 6:26 pm

Posted In: [Αναρχία](#), [Ελληνικά](#), [Θεωρία](#)

Οι αναρχικοί όχι μόνο δεν αγνοούν την «ανθρώπινη φύση», αλλά έχουν και τη μόνη πολιτική θεωρία που αντιμετωπίζει αυτή την έννοια με βαθιά σκέψη και προβληματισμό. Πολύ συχνά, η «ανθρώπινη φύση» εγείρεται ως ύστατη γραμμή άμυνας σ' ένα επιχείρημα εναντίον του αναρχισμού, επειδή πιστεύεται πως δεν επιδέχεται απάντηση. Ωστόσο, αυτό δεν ισχύει. Πρώτα απ' όλα, η

ανθρώπινη φύση είναι πολυσύνθετο πράγμα. Εάν με την ανθρώπινη φύση νοείται το «τι κάνουν οι άνθρωποι», γίνεται προφανές πως η ανθρώπινη φύση είναι αντιφατική – αγάπη και μίσος, ευσπλαχνία και απονία, ειρήνη και βία, και ούτω καθεξής, όλα έχουν εκφραστεί από ανθρώπους κι έτσι όλα είναι προϊόντα της «ανθρώπινης φύσης». Βεβαίως, ό,τι θεωρείται «ανθρώπινη φύση» μπορεί να αλλάξει με την αλλαγή των κοινωνικών συνθηκών. Για παράδειγμα, η δουλεία θεωρούνταν μέρος της «ανθρώπινης φύσης» και «κανονικότητα» για χιλιάδες χρόνια. Η ομοφυλοφιλία θεωρούνταν απολύτως φυσιολογική από τους αρχαίους Έλληνες, ύστερα όμως από χιλιάδες χρόνια η χριστιανική Εκκλησία την καταδίκασε ως αφύσικη. Ο πόλεμος αποτέλεσε μέρος της «ανθρώπινης φύσης» μονάχα όταν αναπτύχθηκαν τα κράτη. Κατά τον Τσόμσκυ:

«Τα άτομα είναι σίγουρα ικανά για το κακό... Αλλά τα άτομα είναι ικανά για κάθε είδους πράγματα. Η ανθρώπινη φύση έχει πολλούς τρόπους για να πραγματωθεί ως τέτοια, οι άνθρωποι έχουν πολλές ικανότητες και επιλογές. Ποιες από αυτές θα αποκαλυφθούν, εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις θεσμοθετημένες δομές. Αν είχαμε θεσμούς που επέτρεπαν στους παθολογικούς δολοφόνους να κυριαρχήσουν ελεύθεροι, θα έκαναν κουμάντο. Ο μόνος τρόπος για να επιβιώσετε θα ήταν να αφήσετε αυτά τα στοιχεία της φύσης σας να εκδηλωθούν.

Αν έχουμε θεσμούς που καθιστούν την απληστία ως αποκλειστική ιδιότητα των ανθρώπινων όντων κι ενθαρρύνουν την καθαρή απληστία σε βάρος υπόλοιπων ανθρώπινων συναισθημάτων και δεσμεύσεων, θα έχουμε μια κοινωνία βασισμένη στην απληστία, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Μια διαφορετική κοινωνία θα μπορούσε να οργανωθεί με τέτοιο τρόπο ώστε άλλου είδους ανθρώπινα αισθήματα και συναισθήματα, όπως η αλληλεγγύη, η υποστήριξη, η συμπόνια, να έχουν κυρίαρχη θέση. Τότε θα αποκαλύπτονταν διαφορετικές πτυχές της ανθρώπινης φύσης και προσωπικότητας».

(Νόαμ Τσόμσκυ, *Χρονικά διαφωνίας* / Noam Chomsky, *Chronicles of Dissent*)

Επομένως, το περιβάλλον παίζει σημαντικό ρόλο στον καθορισμό τού τι είναι «ανθρώπινη φύση», πώς αναπτύσσεται αυτή και ποιες πτυχές της εκφράζονται. Πράγματι, ένας απ' τους μεγαλύτερους μύθους για τον αναρχισμό είναι πως πιστεύουμε ότι η ανθρώπινη φύση είναι εγγενώς καλή (αντίθετα, πιστεύουμε πως είναι εγγενώς κοινωνική). Το πώς αυτή αναπτύσσεται και εκφράζεται εξαρτάται από το είδος της κοινωνίας που εμείς δημιουργούμε και κατοικούμε. Μια ιεραρχική κοινωνία θα διαμορφώσει τους ανθρώπους με ορισμένους (αρνητικούς) τρόπους και θα παραγάγει μία «ανθρώπινη φύση» ριζικά διαφορετική από μία ελευθεριακή. Έτσι, «όταν ακούμε άντρες [και γυναίκες] να λένε πως οι Αναρχικοί φαντάζονται τους άντρες [και τις γυναίκες] πολύ καλύτερους απ' ό,τι πραγματικά είναι, απλώς αναρωτιόμαστε πώς είναι δυνατόν ευφυείς άνθρωποι να επαναλαμβάνουν αυτή την ανοησία. Εμείς δε λέμε συνεχώς ότι ο μόνος τρόπος για να γίνουν οι άντρες [και οι γυναίκες] λιγότερο άπληστοι και εγωτιστές, λιγότερο φιλόδοξοι και λιγότερο δουλοπρεπείς ταυτόχρονα, είναι να εξαλείψουμε εκείνες τις συνθήκες που ευνοούν την ανάπτυξη του εγωτισμού και της απληστίας, της δουλοπρέπειας και της φιλοδοξίας;» (Πιότρ Κροπότκιν, στην έκδοση *Δράστε από μόνοι σας/Act for Yourself* των Ουόλτερ και Μπέκερ)

Έτσι, η χρήση της «ανθρώπινης φύσης» ως επιχειρήματος εναντίον του αναρχισμού είναι απλώς επιπόλαια

κι εν τέλει μία υπεκφυγή. Είναι μια δικαιολογία για να μη σκέφτεται κανείς. «Κάθε ανόητος», όπως το θέτει η Έμμα Γκόλντμαν, «από το βασιλιά μέχρι τον αστυνομικό, από το στενόμουλο εφημέριο μέχρι τον τυφλωμένο ερασιτέχνη επιστήμονα, θεωρεί πως μιλάει με εγκυρότητα για την ανθρώπινη φύση. Όσο πιο σπουδαίος ο πνευματικός τσαρλατάνος, τόσο πιο σαφής η επιμονή του ως προς την κακία και την αδυναμία της ανθρώπινης φύσης. Όμως, πώς μπορεί κανείς να μιλάει γι' αυτό σήμερα, με κάθε ψυχή φυλακισμένη, με κάθε καρδιά εγκλωβισμένη, λαβωμένη και ακρωτηριασμένη;» Αλλάξτε την κοινωνία, δημιουργήστε ένα καλύτερο κοινωνικό περιβάλλον, και μετά θα μπορούμε να κρίνουμε τι είναι παράγωγο της φύσης μας και τι είναι παράγωγο ενός εξουσιαστικού συστήματος. Γι' αυτόν το λόγο, ο αναρχισμός «υποστηρίζει την απελευθέρωση του ανθρώπινου μυαλού από την κυριαρχία της θρησκείας• την απελευθέρωση του ανθρώπινου σώματος από την κυριαρχία της ιδιοκτησίας• την απελευθέρωση από τα δεσμά και τους περιορισμούς της κυβέρνησης... Ελευθερία, διεύρυνση, προοπτική και, πάνω απ' όλα, ηρεμία και ξεγνοιασιά μπορούν από μόνα τους να μας διδάξουν τους αληθινά κυρίαρχους παράγοντες της ανθρώπινης φύσης και όλες τις υπέροχες δυνατότητές της».

(Έμμα Γκόλντμαν, *Αναρχισμός και άλλα δοκίμια* / Emma Goldman, *Anarchism and Other Essays*)

Αυτό δεν σημαίνει πως οι άνθρωποι είναι απολύτως πλαστικοί. Με κάθε γέννηση ανθρώπου μια λευκή σελίδα (tabula rasa) περιμένει να σχηματιστεί από την «κοινωνία» (δηλαδή από αυτούς που αποτελούν την κοινωνία). Όπως υποστηρίζει ο Νόαμ Τσόμσκι «δεν νομίζω πως είναι δυνατόν να δοθεί μία ορθολογική άποψη για την έννοια της αλλοτριωμένης εργασίας σε αυτή την υπόθεση [πως η ανθρώπινη φύση δεν είναι τίποτα άλλο εκτός από ένα ιστορικό προϊόν], ούτε είναι δυνατόν να δημιουργηθεί κάτι σαν μια ηθική δικαιολόγηση για τη δέσμευση σε ενός είδους κοινωνική αλλαγή, εκτός από την βάση των υποθέσεων που αφορούν στην ανθρώπινη φύση και στο πώς οι τροποποιήσεις στη δομή της κοινωνίας θα την φέρουν σε καλύτερη θέση ώστε να ανταποκρίνεται σε ορισμένες βασικές ανάγκες οι οποίες είναι κομμάτι της ουσιάς μας φύσης». (Τσόμσκι, *Γλώσσα και Πολιτικές (αδημοσίευτο στα ελληνικά)* / Chomsky, *Language and Politics*)

Δεν επιθυμούμε να μπορούμε στη συζήτηση για το ποια ανθρώπινα χαρακτηριστικά είναι και ποια δεν είναι «έμφυτα». Το μόνο που θα πούμε είναι πως τα ανθρώπινα όντα έχουν έμφυτη την ικανότητα να σκέφτονται και να μαθαίνουν – αισθανόμαστε πως αυτό είναι κάτι παραπάνω από προφανές – και πως οι άνθρωποι είναι κοινωνικά δημιουργήματα τα οποία χρειάζονται τη συντροφιά των άλλων για να αισθάνονται ολοκληρωμένοι και να ευημερούν. Επιπλέον, έχουν την ικανότητα να αναγνωρίζουν και να αντιτάσσονται στην αδικία και την καταπίεση. Όπως σωστά θεωρεί ο Μπακούνιν «η δύναμη να σκέφτεσαι και η επιθυμία να επαναστατείς[...] είναι πολύτιμες ικανότητες».

Νομίζουμε πως αυτά τα τρία χαρακτηριστικά, υποδηλώνουν τη βιωσιμότητα μιας αναρχικής κοινωνίας. Η έμφυτη ικανότητα του να σκέφτεσαι για τον εαυτό σου, αυτομάτως κάνει όλες τις μορφές ιεραρχίας αβάσιμες. Η αγάπη μας, επίσης, για κοινωνικές σχέσεις υπονοεί ότι μπορούμε να οργανωθούμε χωρίς κράτος. Η βαθιά θλίψη και αποξένωση που ταλανίζει την μοντέρνα κοινωνία δείχνει ότι ο συγκεντρωτισμός και ο αυταρχισμός του καπιταλισμού και του Κράτους μας στερεί κάποιες από τις έμφυτες ανάγκες που έχουμε. Πράγματι, όπως προαναφέρθηκε, για μεγάλο μέρος της ύπαρξης της, η ανθρώπινη φυλή έχει ζήσει σε αναρχικές κοινότητες, με μικρή ή και καθόλου ιεραρχία. Το να αποκαλεί η μοντέρνα κοινωνία αυτούς τους ανθρώπους «άγριους» ή «πρωτόγονους», είναι υπεροπτικό. Οπότε, ποιος μπορεί να πει ότι ο αναρχισμός είναι ενάντια στην «ανθρώπινη φύση»; Οι αναρχικοί έχουν συγκεντρώσει πολλά στοιχεία που αντιτίθενται σε αυτή την άποψη.

Σε ότι αφορά την κατηγορία πως οι αναρχικοί έχουν μεγάλο ζήτημα με την «ανθρώπινη φύση», συνήθως οι μη-αναρχικοί είναι αυτοί που δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στο ζήτημα. Έτσι «ενώ οι αντίπαλοι μας φαίνεται να παραδέχονται πως υπάρχει ένα ιδιαίτερο είδος «καλών» ανθρώπων – αυτοί που κυβερνούν, εκμεταλλεύονται, εξουσιάζουν- οι οποίοι, ω! τι χαρά, μπορούν και εμποδίζουν τους «κακούς» ανθρώπους – που κυβερνώνται, που είναι οι εκμεταλλεζόμενοι και οι εξουσιαζόμενοι – από το να γίνουν ακόμα χειρότεροι απ' ότι είναι», εμείς οι αναρχικοί «υποστηρίζουμε πως και οι εξουσιαστές και οι εξουσιαζόμενοι διαφθείρονται από την εξουσία» και πως «και οι εκμεταλλευτές και οι εκμεταλλεζόμενοι διαφθείρονται από την εκμετάλλευση». Έτσι, «υπάρχει μία διαφορά και είναι και πολύ σοβαρή. Παραδεχόμαστε τις ατέλειες

της ανθρώπινης φύσης, αλλά δεν εξαιρούμε τους εξουσιαστές. Αυτοί το κάνουν (αν και ορισμένες φορές ασυνείδητα) και επειδή εμείς δεν κάνουμε καμιά εξαίρεση, λένε πως είμαστε ονειροπόλοι». (Kropotkin, ο.π). Εάν, λοιπόν, η ανθρώπινη φύση είναι τόσο κακή, το να έχουν κάποιοι άνθρωποι εξουσία πάνω σε άλλους και αυτό να οδηγεί στην δικαιοσύνη και την ελευθερία, είναι απελπιστικά ουτοπικό.

Επιπλέον, όπως σημειώνεται, οι Αναρχικοί υποστηρίζουν πως οι ιεραρχικές οργανώσεις αναδεικνύουν τη χειρότερη όψη της ανθρώπινης φύσης. Τόσο οι καταπιεστές, όσο και οι καταπιεσμένοι επηρεάζονται αρνητικά από τις σχέσεις εξουσίας οι οποίες δημιουργούνται. «Είναι χαρακτηριστικό, πως ένα προνόμιο και οποιοδήποτε είδους προνόμιο [...] μπορεί να σκοτώσει το μυαλό και την καρδιά του ανθρώπου... Αυτός είναι ένας κοινωνικός νόμος ο οποίος δεν επιδέχεται εξαιρέσεις... Είναι ο νόμος της ισότητας και της ανθρωπότητας.» (Μπακούνιν, Θεός και Κράτος). Και ενώ οι προνομιούχοι διαφθείρονται απ' την εξουσία, οι αδύναμοι (γενικώς) γίνονται δουλοπρεπείς στην καρδιά και το μυαλό (ευτυχώς το ανθρώπινο πνεύμα είναι τέτοιο, που πάντοτε θα υπάρχουν επαναστάτες οι οποίοι δεν θα υπολογίζουν την καταπίεση· όπου υπάρχει καταπίεση, υπάρχει και αντίσταση και κατά συνέπεια, ελπίδα). Ως εκ τούτου, φαίνεται παράξενο για τους αναρχικούς, να ακούν από μη-αναρχικούς τη δικαιολόγηση της ιεραρχίας από την άποψη της (αλλοιωμένης) «ανθρώπινης φύσης» που παράγει και παράγεται.

Δυστυχώς, πάρα πολλοί κάνουν ακριβώς αυτό. Συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Για παράδειγμα, με την ανάπτυξη της “κοινωνιοβιολογίας”, ορισμένοι υποστήριξαν (με πολύ λίγα πραγματικά στοιχεία) πως ο καπιταλισμός είναι αποτέλεσμα της δικής μας «φύσης», η οποία είναι καθορισμένη από τα γονίδια μας. Τέτοιου είδους ισχυρισμοί είναι απλά μια νέα παραλλαγή της «ανθρώπινης φύσης» ως επιχείρημα και έτσι ξεπερνούν την οποιαδήποτε εξουσία υπάρχει. Λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη αποδείξεων, η υποστήριξή τους σε αυτό το “νέο” δόγμα δικαιολογείται μόνο από τη χρησιμότητά τους για τους εξουσιαστές. Είναι γεγονός πως είναι χρήσιμο να υπάρχει μια “αντικειμενική” και “επιστημονική” βάση για τον εξορθολογισμό των ανισοτήτων που αφορούν τον πλούτο και την εξουσία. (Για μια συζήτηση επάνω στην διαδικασία δείτε Not in Our Genes: Biology, Ideology and Human Nature by Steven Rose, R.C. Lewontin, and Leon J. Kamin).

Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει μια δόση αλήθειας. Όπως σημειώνει ο επιστήμονας Stephen Jay Gould, «το εύρος της πιθανής μας συμπεριφοράς οριοθετείται από τη βιολογία μας» και αν αυτό σημαίνει κοινωνιοβιολογία, «με τον έλεγχο των γονιδίων», ελάχιστα θα μπορούμε να διαφωνούμε. Ωστόσο, δεν εννοούν αυτό. Μάλλον είναι μία μορφή «βιολογικού ντετερμινισμού» αυτό που υποστηρίζεται απ' την κοινωνιοβιολογία. Λέγοντας ότι υπάρχουν συγκεκριμένα γονίδια που ελέγχουν συγκεκριμένα ανθρώπινα χαρακτηριστικά, δεν έχει μεγάλη σημασία πως «η βία, ο σεξισμός και γενικά η κακία υπάρχουν λόγω της βιολογίας, από τη στιγμή που αντιπροσωπεύουν ένα υποσύνολο ενός πιθανού εύρους συμπεριφορών», έτσι είναι και «η γαλήνη, η ισότητα και η ευγένεια.» Και έτσι «μπορεί να δούμε την επιρροή τους να αυξάνεται αν δημιουργήσουμε κοινωνικές δομές που θα τις επιτρέψουν να ανθίσουν.» Ότι αυτό μπορεί να συμβεί, μπορεί να φανεί από τη δουλειά των ίδιων των κοινωνιοβιολόγων που «αναγνωρίζουν την ποικιλομορφία» των ανθρώπινων πολιτισμών, αλλά «συχνά απορρίπτουν τις δυσάρεστες “εξαιρέσεις” ως προσωρινές και ασήμαντες παρεκκλίσεις.» Αυτό εκπλήσει, γιατί αν πιστεύετε πως «οι επαναλαμβανόμενοι και συχνά γενοκτόνοι πόλεμοι διαμόρφωσαν τη γενετική μας μοίρα, η ύπαρξη μη-επιθετικών λαών είναι ενοχλητική.» (Gould, Ever Since Darwin)

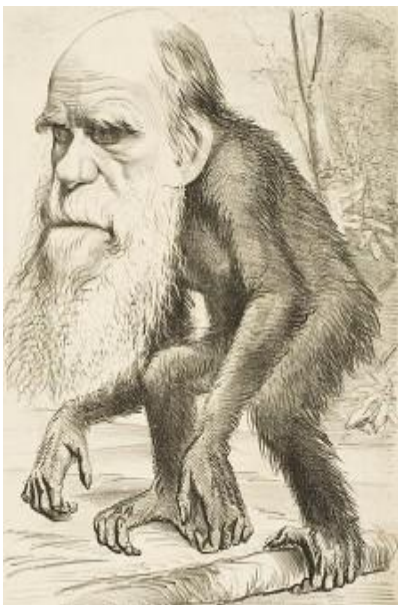
Όπως και στον κοινωνικό Δαρβινισμό που προηγήθηκε, η κοινωνιοβιολογία αναπτύσσεται προβάλλοντας την κυρίαρχη ιδεολογία της υπάρχουσας κοινωνίας ως φυσική (συχνά ασυνείδητα, έτσι ώστε οι επιστήμονες λανθασμένα θεωρούν τα εν λόγω ιδεολογήματα ως “κανονικά” και “φυσικά”). Ο Μπούκτσιν αναφέρεται σε αυτό ως τη «διακριτική προώθηση των ιστορικά κατασκευασμένων ανθρώπινων αξιών» μέσα στην φύση, παρά ως “επιστημονική αντικειμενικότητα.” Μετά, οι θεωρίες της φύσης που δημιουργούνται με αυτό τον τρόπο μεταφέρονται πίσω στη κοινωνία και την ιστορία, χρησιμοποιούμενες για να “αποδείξουν” ότι οι αρχές του καπιταλισμού (ιεραρχία, εξουσία, ανταγωνισμός, κλπ.) είναι αιώνιοι νόμοι, που ύστερα αναφέρονται ως αιτίες για την υπάρχουσα κατάσταση! «Αυτό που αυτή η διαδικασία πετυχαίνει,» σημειώνει ο Μπούκτσιν, «είναι να ενισχύει την κοινωνική ιεραρχία δικαιολογώντας την επιβολή σε άντρες και γυναίκες, ως έμφυτα χαρακτηριστικά της “φυσικής τάξης”. Η ανθρώπινη κυριαρχία εκ τούτου μεταγράφεται στον γενετικό κώδικα ως βιολογικά αμετάβλητη.» (Μάρει Μπούκτσιν, Η Οικολογία της Ελευθερίας / Murray

Bookchin, The Ecology of Freedom) Όλως περιέργως, υπάρχουν πολλοί υποθετικά έξυπνοι άνθρωποι που παίρνουν αυτά τα τεχνάσματα σοβαρά.

Αυτό μπορεί να φανεί όταν “ιεραρχίες” στην φύση χρησιμοποιούνται για να εξηγήσουν, και επομένως να δικαιολογήσουν, ιεραρχίες στις ανθρώπινες κοινωνίες. Τέτοιες αναλογίες είναι παραπλανητικές γιατί ξεχνάνε τον θεσμοθετημένο χαρακτήρα της ανθρώπινης ζωής. Όπως ο Μάρεϋ Μπούκτσιν σημειώνει στη κριτική του για την κοινωνιοβιολογία, ένας «αδύναμος, αποδυναμωμένος, άνευρος και άρρωστος πίθηκος είναι απίθανο να γίνει ένα “πρώτο” αρσενικό, και πολύ περισσότερο να διατηρήσει αυτή την εφήμερη κατάσταση.» Αυτό «φανερώνει μια εξουσία ιεραρχικών θεσμών πάνω σε άτομα, η οποία είναι εντελώς αντίθετη με τις επονομαζόμενες “ιεραρχίες των ζώων” όπου η απουσία θεσμών είναι ακριβώς ο μόνος κατανοητός τρόπος για να μιλήσουμε για “πρώτα αρσενικά” και “βασίλισσες των μελισσών”.» (Μπούκτσιν, Κοινωνιοβιολογία ή Κοινωνική Οικολογία / Bookchin, “Sociobiology or Social Ecology”) Επομένως αυτό που κάνει την ανθρώπινη κοινωνία μοναδική αγνοείται και οι πραγματικές πηγές της εξουσίας στην κοινωνία είναι κρυμμένες κάτω από ένα γενετικό προπέτασμα.

Το θέμα των απολογητών που σχετίζονται με την επίκληση στην «ανθρώπινη φύση» (ή την κοινωνιοβιολογία στα χειρότερά της) είναι φυσιολογικό, αφού οποιαδήποτε κυρίαρχη τάξη χρειάζεται να δικαιολογεί το δικαίωμά της να κυριαρχεί. Ως εκ τούτου υποστηρίζουν τα δόγματα που ορίζει η τελευταία με τρόπους που φαίνεται να δικαιολογούν την δύναμη της ελίτ – όπως κοινωνιοβιολογία, θεϊκό δικαίωμα, προπατορικό αμάρτημα, κλπ. Προφανώς, τέτοια δόγματα ήταν πάντοτε λάθος... μέχρι τώρα φυσικά, γιατί είναι προφανές ότι η σημερινή κοινωνία μας συμμορφώνεται πραγματικά με την “ανθρώπινη φύση” και αυτό είναι επιστημονικά αποδεδειγμένο από την ιεροσύνη της τωρινής επιστήμης.

Η αλαζονεία αυτού του ισχυρισμού είναι πραγματικά καταπληκτική. Η ιστορία δεν σταμάτησε. Σε χίλια χρόνια από τώρα, η κοινωνία θα είναι τελείως διαφορετική από ότι είναι τώρα ή από ότι έχουμε φανταστεί. Καμιά τωρινή κυβέρνηση και κανένα σύγχρονο οικονομικό σύστημα δεν θα υπάρχουν. Το μόνο πράγμα που μπορεί να παραμείνει ίδιο είναι ότι οι άνθρωποι ακόμα θα ισχυρίζονται ότι η νέα κοινωνία τους είναι το “Ένα και Μοναδικό Σύστημα” που πραγματικά συμμορφώνεται με την ανθρώπινη φύση, ακόμα κι αν όλα τα συστήματα του παρελθόντος δεν το κάνανε.

Ο Κάρολος Δαρβίνος απεικονίζεται ως πίθηκος

Φυσικά, δεν περνάει από το μυαλό των υποστηρικτών του καπιταλισμού ότι άνθρωποι από διαφορετικές κουλτούρες-πολιτισμούς μπορεί να έχουν διαφορετικά συμπεράσματα από τα ίδια γεγονότα· συμπεράσματα που μπορεί να είναι εγκυρότερα. Ούτε κατανοούν, οι απολογητές του καπιταλισμού, ότι οι θεωρίες των

“αντικειμενικών “ επιστημόνων μπορεί να παγιδευτούν στο πλαίσιο των κυρίαρχων ιδεών της κοινωνίας που ζούμε. Δεν αποτελεί καμία έκπληξη στους αναρχικούς, ότι οι επιστήμονες που δουλεύαν στην Τσαρική Ρωσία ανέπτυξαν μια θεωρία εξέλιξης βασιζόμενη στην συνεργασία εντός των ειδών, σε αντίθεση με τους ομολόγους τους στην καπιταλιστική Μεγάλη Βρετανία, οι οποίοι ανέπτυξαν μια θεωρία βασιζόμενη στην ανταγωνιστική πάλη μεταξύ και εντός των ειδών. Το ότι η τελευταία θεωρία αντικατοπτρίζει τις κυρίαρχες πολιτικές και οικονομικές θεωρίες της Βρετανικής κοινωνίας (ιδιαίτερα ανταγωνιστικός ατομικισμός) είναι καθαρή σύμπτωση, φυσικά...

Το κλασσικό έργο του Κροπότκιν «Αλληλοβοήθεια», για παράδειγμα, γράφτηκε ως απάντηση στις προφανείς ανακρίβειες, που Βρετανοί εκπρόσωποι του Δαρβινισμού είχαν προωθήσει πάνω στη φύση και την ανθρώπινη ζωή. Χτίζοντας πάνω στην επικρατούσα Ρωσική κριτική του Βρετανικού Δαρβινισμού της εποχής, ο Κροπότκιν έδειξε (με ουσιαστική εμπειρική απόδειξη) ότι η “αλληλοβοήθεια” μέσα σε μια ομάδα ή ένα είδος, έπαιζε τον ίδιο σημαντικό ρόλο με την “αμοιβαία πάλη” μεταξύ των ατόμων σε αυτές τις ομάδες ή τα είδη (βλέπε την έκθεση του Stephan Jay Gould, “Kropotkin was no Crackpot” στο βιβλίο του Bully for Brontosaurus για λεπτομέρειες και μια εκτίμηση). Ήτανε, τόνισε, ένας «παράγοντας» στην εξέλιξη μαζί με τον ανταγωνισμό, ένας παράγοντας που, στις περισσότερες περιπτώσεις, ήταν πολύ πιο σημαντικός για την επιβίωση. Επομένως, η συνεργασία είναι “φυσική” όπως ο ανταγωνισμός αποδεικνύοντας ότι η “ανθρώπινη φύση” δεν ήταν ένα φράγμα για τον αναρχισμό, καθώς η συνεργασία μεταξύ μελών ενός είδους μπορεί να είναι ο καλύτερος τρόπος για να εξελιχθούν τα άτομα.

Για να καταλήξουμε, οι αναρχικοί υποστηρίζουν ότι η Αναρχία δεν είναι εναντίον της “ανθρώπινης φύσης” για δύο βασικούς λόγους. Πρώτον, αυτό που θεωρείται “ανθρώπινη φύση” διαμορφώθηκε από την κοινωνία που ζούμε και μέσα στις σχέσεις που εμείς δημιουργούμε. Αυτό σημαίνει ότι μια ιεραρχική κοινωνία θα ενθαρρύνει συγκεκριμένα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας να κυριαρχήσουν(επάνω σε άλλα), ενώ ένας αναρχικός θα ενθάρρυνε άλλα. Ως εκ τούτου, οι αναρχικοί «δεν βασίζονται τόσο πολύ στο γεγονός ότι η ανθρώπινη φύση θα αλλάξει, αλλά στο ότι η ίδια φύση θα λειτουργήσει διαφορετικά κάτω από διαφορετικές συνθήκες.» Δεύτερον, η αλλαγή «φαίνεται να είναι ένας από τους θεμελιώδεις νόμους της ύπαρξης» οπότε «ποιός μπορεί να πει ότι η ανθρωπότητα έφτασε τα όρια των δυνατοτήτων της.» (George Barrett, Objections to Anarchism)

Πηγή: The Anarchist FAQ Editorial Collective:

<http://imagineborders.org/zines/#WhatAboutHumanNature>

Μετάφραση: *Αυσσασμένοι Προλετάριοι*